

Når Banedanmark nedlægger overkørsler på jernbanen

Se efter tog

banedanmark

Når Banedanmark nedlægger overkørsler på jernbanen

BANEDANMARK:

- Er bygherre.
- Udarbejder løsningsforslag, herunder ændringer i vejforløb.
- Skal i sine forslag vurdere ændringerne i den omkringliggende infrastruktur.
- Skal indhente nødvendige udtalelser, godkendelser, samt tilladelser og dispensationer hos de enkelte relevante myndigheder.
- Skal sikre at de relevante parter høres.

Når der skal nedlægges en overkørsel, kan det give anledning til, at jernbanen ændrer på en række forhold i lokalområdet. Der kommer nye vejføringer, trafikken skal ad nye veje, og trafikanterne skal have nye vaner.

For at få gennemført projektet på den bedst mulige måde og for at sikre sig, at resultatet bliver det bedst mulige for beboere, naboer, og trafikanter, er der en række muligheder for at blive hørt i løbet af processen. Det gælder borgermøder, høringer, besigtigelser med videre.

Men der er også nogle overordnede rammer for, hvor lang tid man som myndighed eller berørt part kan komme med bemærkninger for at påvirke udformningen af projektet, inden projektet rykker videre til næste fase. Det er vigtigt, at de enkelte myndigheder ikke bare kender til muligheden for at komme med bemærkninger, men også kender til deres egen rolle, så der ikke hersker tvivl om, hvem der er myndighed på de enkelte områder. Tidsrammen for høringer kan variere fra projekt til projekt. Ofte vil der dog være tale om 4 uger i forbindelse med høring af lokale myndigheder og borgere af Banedanmarks udkast til løsningsforslag.

Der kan til tider gå en længere periode fra det første trin – første løsningsforslag – til et projekt er afsluttet. Her kan du læse mere om proceduren for nedlæggelse af overkørsler og de enkelte interessenters ansvarsområder.

Hjemmelsgrundlag for nedlæggelse af overkørsler på jernbanen

Med Aftale om en grøn transportpolitik af 29. januar 2009 blev den daværende regering (Venstre og De Konservative), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance enige om at forlænge den eksisterende pulje vedrørende jernbaneoverkørsler fra 2014 til 2020. Der blev endvidere afsat 36 mio. kr. pr. år til indsatsen med at nedlægge og sikre jernbaneoverkørsler på Banedanmarks net. Formålet med puljen er at forbedre sikkerheden omkring jernbaneoverkørsler og på jernbanen. Med Aftale om nye initiativer som led i udmøntning af puljer af oktober 2009 blev udmøntningen af puljen fremrykket således, at midlerne i 2019-2020 udmøntes i perioden 2014-2018.

Alle Banedanmarks usikrede overkørsler er med afsæt i ovenstående politiske initiativer efterfølgende blevet gennemgået med henblik på at vurdere, hvilke overkørsler der skal nedlægges, og hvilke overkørsler der skal opgraderes. Herudover blev alle Banedanmarks sikrede overkørsler i perioden 2010-2011 gennemgået med afsæt i Folketingets vedtagelse (december 2010) om at forstærke indsatsen for bedre sikkerhed i overkørsler ved aftalen "Forstærket indsats mod spørgelsesbilisme og bedre sikkerhed i overkørsler" af 16. december 2010.

Banedanmark har med afsæt i den politiske Aftale om grøn transportpolitik (2009) foretaget VVM-screening af de overkørsler, der skal nedlægges. På baggrund af dette har Banedanmark udarbejdet løsningsforslag på de enkelte strækninger.

Planlægningsfasen

Når en overkørsel nedlægges, indleder Banedanmark med at undersøge projektet. Det foregår såvel ved skrivebordet som ude i marken og med indledende dialog med den eller de berørte kommuner.

Først skridt i planlægningsfasen er en "skrivebordsgennemgang", hvor mulighederne for den konkrete udformning af projektet vurderes, og der kigges på løsningsforslag til eksempelvis erstatningsveje m.v. Her anvendes der digitalt kortmateriale og miljøportalen for at se, hvilke løsninger der kan lade sig gøre i det lokale område sammenholdt med oplysninger om den enkelte matrikel. Banedanmark ser bl.a. på planlægnings- og miljøbindinger, som området er bundet af. Der laves en samfundsøkonomisk vurdering af løsningsforslagene, og der ses ligeledes på, hvilke løsningsmodeller der er benyttet ved lignende projekter.

Herefter besigtiger Banedanmark området for at vurdere de teoretiske løsningsforslag. Som bygherre har Banedanmark ifølge jernbanelovens § 38 efter delegation fra transport-, bygnings- og boligministeren, hvis det skønnes nødvendigt, ret til at færdes på privat ejendom i forbindelse med Banedanmarks projekt. Dette skal ske med mindst 14 dages varsel af de berørte lodsejere eller brugere.

VVM-screening

Når de indledende undersøgelser og dialog med den eller de berørte kommuner er færdiggjort, vurderer Banedanmark, om der skal foretages en VVM-screening. I forbindelse med screeninger vurderes projektets påvirkninger på miljøet.

KOMMUNERNE

- Er vejmyndighed på kommunale veje og stier samt private fællesveje og stier i forhold til ændringer i vejforhold og trafiksikkerhed.
- Giver godkendelse til ændringer på kommunale veje og private fællesveje.
- Kan anmode politiet om en vurdering om trafiksikkerhed på kommunale veje og stier.
- Henvendelser om trafiksikkerhed på kommunale veje sendes til kommunerne.
- Meddeler dispensationer og tilladelser, bl.a. i henhold til plan- og miljølovgivning.

VEJDIREKTORATET

- Er vejmyndighed på statsvejene i forhold til ændring i vejforhold og trafiksikkerhed på statens vejnet.
- Kan om nødvendigt udarbejde en trafiksikkerhedsrevision.
- Kan anmode politiet om en vurdering om trafiksikkerhed på statens vejnet.
- Henvendelser om trafiksikkerhed på statens vejnet sendes til Vejdirektoratet.

Det er i dag Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen, der er ansvarlig VVM-miljømyndighed for statslige jernbaneprojekter og derfor også dem, der behandler og træffer afgørelse om VVM efter jernbanelovens kapitel 6a.¹ Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens afgørelser kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, men kan alene indbringes for domstolene, jf. jernbanelovens paragraf 115a.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen vurderer, om projektændringen er VVM-pligtigt, inden projektet går videre til næste fase. Såfremt det vurderes ikke at være VVM-pligtigt, påbegyndes næste fase. Såfremt det vurderes at være VVM-pligtigt igangsættes processen for udarbejdelse af miljøkonsekvensvurderingsrapport efter reglerne i jernbanelovens kapitel 6a.

En VVM-screening tager sædvanligvis 2-3 måneder. Konkret indebærer screeningen, at Banedanmark indsender screeningsskema med bl.a. oplysninger om, hvilken indvirkning projektforslaget vil have på natur og miljø, herunder eksempelvis støjforhold.

Dialog med relevante parter og myndigheder

Relevante myndigheder og parter i forbindelse med nedlæggelse af en overkørsel er som oftest den pågældende kommune, det lokale politi, berørte lodsejere og naboer til projektet. Vejdirektoratet vil være relevant myndighed, såfremt der er tale om påvirkning af statsveje.

Disse parter høres løbende i projektet, således at Banedanmark kan projekttere den bedste lokale løsning ud fra et økonomisk, miljø- og tidsmæssigt aspekt.

Inden løsningsforslaget overgår til detailprojektering, hører Banedanmark den relevante afdeling i den lokale kommune, som inden for en af Banedanmark fastsat frist (ofte 2-4 uger) har mulighed for at kommentere forslaget eller bibringe med viden om lokale forhold, der kan have indflydelse på det endelige forslag. Det er op til embedsmændene i kommunen at vurdere, om projektet endvidere skal præsenteres for politikerne i den pågældende kommune. Det forventes, at tilbagemeldingen er dækkende for kommunens samlede vurdering.

¹ VVM (Vurdering af virkninger på miljøet) hedder Miljøkonsekvensvurderinger fra 16. maj 2017, hvor VVM-direktivet blevet implementeret i dansk ret.

POLITIET

- Skal give samtykke til de fremlagte løsninger i henhold til færdselsloven.
- Er ikke vejmyndighed, men skal vurdere henvendelser fra den gældende vejmyndighed om trafiksikkerhed på alle vejtyper i forbindelse med vejændringer.
- Det er den enkelte vejmyndighed, der har ansvaret for at indhente vurderinger og samtykke fra politiet.
- Henvendelser fra eksempelvis borgere vedrørende trafiksikkerhed videresendes til rette vejmyndighed.

Trafiksikkerhedsvurdering af ændrede kørselsmønstre for landbrugskøretøjer

Lukning af en overkørsel i åbent land vil ofte medføre ændrede kørselsmønstre for landbrugskøretøjer. Det er derfor vigtigt allerede i planlægningsfasen at skabe sig overblik over de konsekvenser, som lukning af en overkørsel vil få for berørte landbrugsejendomme. Når der er redegjort for dette, vil det oftest være relevant at bede om vejmyndighedens vurdering af de trafiksikkerhedsmæssige konsekvenser af planlagte lukninger af overkørsler. Vejmyndighedens trafiksikkerhedsvurdering sendes efterfølgende til politiet for at få deres samtykke til vurderingen.

Herefter overgår projektet til detail- og udførelsesfasen.

Detailfasen

I detailfasen går Banedanmark mere i dybden med projektet. Her høres omverdenen, og der indhentes de nødvendige godkendelser, jf. nærmere herom nedenfor. Detailprojekteringen omfatter også besigtigelse og ekspropriation.

Høringer

For at sikre, at alle de nødvendige bemærkninger, der kan påvirke projektet, er medtaget, inddrages på dette stadie også lodsejere, naboer og andre relevante parter. Banedanmark inviterer i den forbindelse til offentlige borgermøder, der annonceres i lokalaviser, ligesom de berørte lodsejere og kommuner får en skriftlig invitation.

Ved de offentlige borgermøder deltager Banedanmarks repræsentanter. Repræsentanter fra kommunerne, politiet og andre myndigheder er velkomne til at deltage. Deltagere har her mulighed for at komme med kommentarer, lokal viden m.v. i relation til projektet og de kommende ændringer i lokalområdet. For særligt berørte lodsejere afholdes lukkede grundejermøder, som lodsejer indkaldes til særskilt.

Alle har mulighed for – inden for en af Banedanmark fastsat frist (ofte 2-4 uger) – at henvende sig skriftligt til Banedanmarks projektleder med forslag eller kommentarer til løsningsforslaget. Det bemærkes, at den endelige bedømmelse af, om forslag eller bemærkninger skal imødekommes, foretages af Banedanmark.²

²

Det følger af Banedanmarks delegationsbekendtgørelse § 2, stk. 1, nr.1, at Banedanmark (bl.a.) varetager planlægning, udvikling, anlæg og fornyelse af statens jernbaneinfrastruktur. Deraf følger, at det er Banedanmark, der vurderer, hvilke løsninger, der skal medtages i det enkelte projekt.

Af praktiske årsager skal høringssvar gerne foreligge inden Banedanmark fremsender besigtigelsesmateriale til kommissarius (Ekspropriationskommissionen), således at det kan vurderes, hvorvidt det skal indgå i det løsningsforslag, der skal fremgå af besigtigelsesmateriale. Såfremt Banedanmark ikke medtager forslag fra høringen, kan høringsparten rejse dette overfor Ekspropriationskommissionen på besigtigelsen.

Godkendelser fra vejmyndigheder

Banedanmark skal derudover indhente godkendelse fra den respektive vejmyndighed. Når det drejer sig om forhold vedrørende vej, vejtrafik og trafiksikkerhed, er det Vejdirektoratet, der er den ansvarlige vejmyndighed, hvis der er tale om statsveje, jf. lov om offentlige veje (vejloven) § 6. Er der tale om øvrige kommunale og private fællesveje er kommunalbestyrelsen ansvarlig vejmyndighed, jf. vejlovens § 7 og lov om private fællesveje § 1, stk. 2.

Etablering af nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlig vej kræver vejmyndighedens tilladelse jf. vejlovens § 49.

På adgangsbegrænsede vejstrækninger skal vejmyndigheden give tilladelse til en udvidet eller ændret anvendelse af eksisterende adgange jf. vejlovens § 54. Alle statsveje i det åbne land er typisk pålagt adgangsbegrænsning.

Såfremt der for en kommunevej træffes en beslutning om vejens status eller konstruktion, der kan få betydning for vejens kapacitet eller fremkommelighed, skal Vejdirektoratet og de kommunalbestyrelser, i hvis område vejen forløber, have lejlighed til at udtale sig, hvis vejen skærer, vil skære eller har eller vil få forbindelse med en statsvej eller en rutenummereret vej. Dette følger af vejlovens § 24.

Vejdirektoratet skal også meddele samtykke til etablering af adgange til kommuneveje, når adgangen ligger mindre end 100 meter fra en statsvej i åbent land.

Vejmyndigheden er forpligtiget til at indhente samtykke fra politiet, når dette vurderes nødvendigt i henhold til reglerne i færdselslovens kapitel 15.

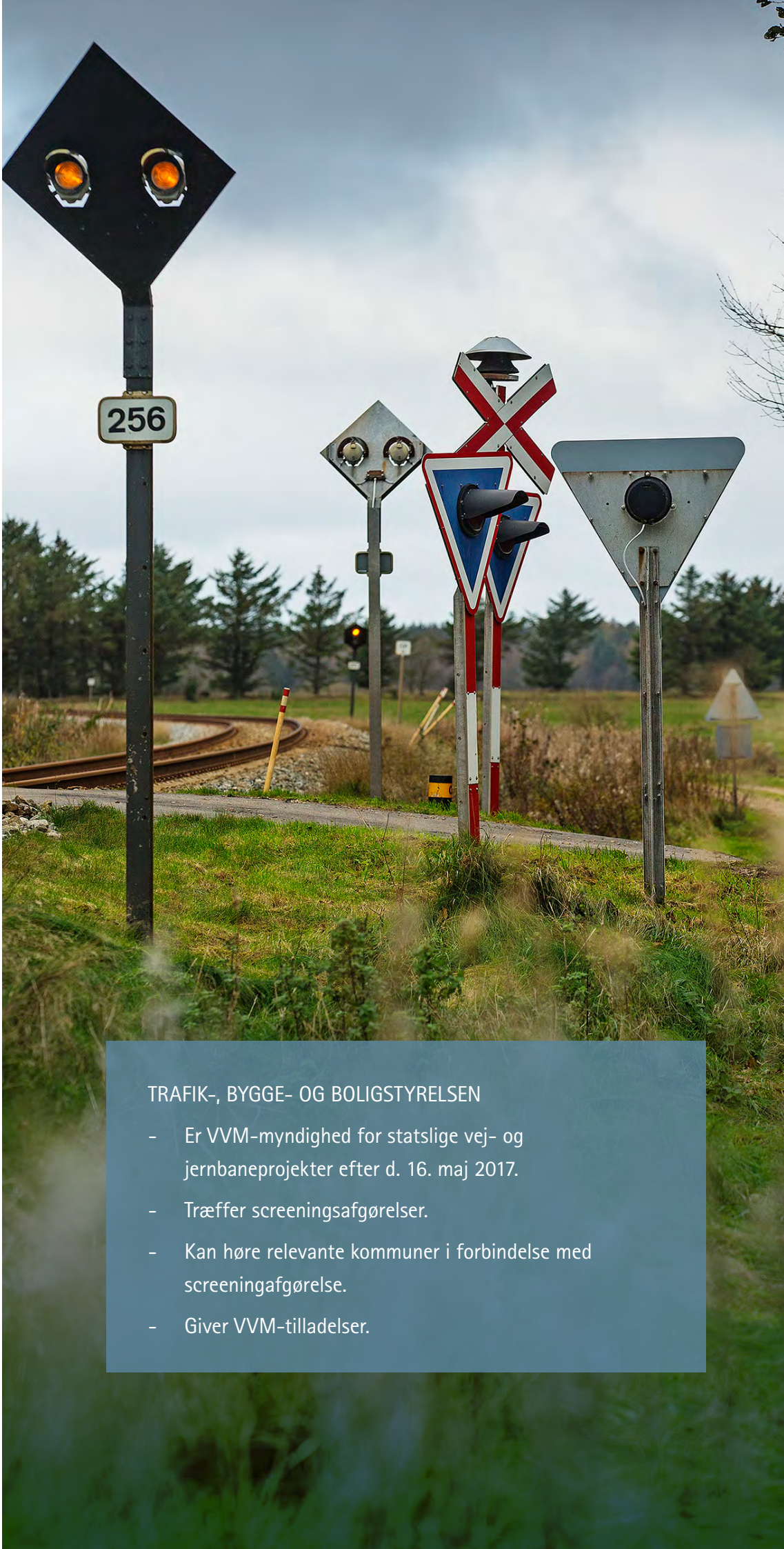
Banedanmark bistår gerne med indhentning af samtykke fra politiet i forhold til afmærkning efter konkret aftale med vejmyndigheden.

Den videre proces inden besigtigelsesforretning

Praksis i Banedanmark er, at besigtigelsesmateriale skal fremsendes til den ledende landinspektør til granskning senest 12 uger før besigtigelsesforretningen Banedanmark skal inden dette også have mulighed for at behandle indkomne høringssvar, udtalelser og godkendelser. Inden besigtigelsesmateriale fremsendes, skal Banedanmark endvidere indhente dispensationer og tilladelser i henhold til miljølovgivningen.

Praksis er, at høringsfristen for indkomne kommentarer oftest vil være mindst 4 uger inden, at Banedanmark skal fremsende besigtigelsesmateriale til den ledende landinspektør. Høringsfristen kan dog variere fra projekt til projekt.

Når Vejdirektoratet og/eller kommunen som vejmyndighed har godkendt et projekt, kan projektet derefter gennemføres, såfremt det efterfølgende godkendes af Ekspropriationskommissionen på besigtigelsesforretningen.

TRAFIK-, BYGGE- OG BOLIGSTYRELSEN

- Er VVM-myndighed for statslige vej- og jernbaneprojekter efter d. 16. maj 2017.
- Træffer screeningsafgørelser.
- Kan høre relevante kommuner i forbindelse med screeningafgørelse.
- Giver VVM-tilladelser.

Besigtigelsesforretning

Kommissarius indkalder til besigtigelsesforretning senest fire uger før forretningen afholdes, og den annonceres også i de lokale aviser. Til besigtigelsesforretningen afgør Ekspropriationskommissionen, om Banedanmarks forslag kan tiltrædes i sin helhed, i dele, om noget skal undersøges nærmere, eller om det skal afvises.

Ekspropriationskommissionen kan således på besigtigelsen afgøre, om der skal ske eventuelle tilpasninger til projektet. Væsentlige ændringer i projektet kan give anledning til, at Banedanmark skal gennemføre en ny VVM-screening, eller at Banedanmark skal genfremsende projektet til fornyet behandling hos relevante myndigheder. I de tilfælde, hvor der som resultat af besigtigelsen kommer væsentlige justeringer til et projekt, genfremsender Banedanmark løsningsforslaget med ændringer til behandling hos de relevante myndigheder påny. Her vil de relevante myndigheder blive bedt om at tage stilling til løsningsforslagets justeringer og hermed meddele de nødvendige tilladelser og dispensationer, der er relevante for det justerede løsningsforslag. Herefter genfremsender Banedanmark det justerede løsningsforslag til kommissarius, som indkalder til fornyet besigtigelsesforretning.

Ekspropriationsforretning

Når Ekspropriationskommissionen har tiltrådt Banedanmarks løsningsforslag for nedlæggelse af en overkørsel, og Transport-, Bygnings- og Boligministeriet har meddelt ekspropriationsbemyndigelse til gennemførelse af projektet, holder Ekspropriationskommissionen en ekspropriationsforretning.

Ekspropriationsforretningen indvarsles ligesom besigtigelsesforretningen med mindst fire ugers varsel. Ved ekspropriationsforretningen træffer Ekspropriationskommissionen den endelige beslutning i forhold til de enkelte lodsejere og fastsætter størrelsen af eventuelle erstatninger. Når ekspropriationen er foretaget, og arealerne er afstået, kan arbejdet med nedlæggelse af overkørslen og eventuel etablering af nye veje gå i gang. Dermed går projektet i udførelsesfasen.

Du kan læse mere om ekspropriationer i folderen "Jernbanen og ekspropriation", der ligger på Banedanmarks hjemmeside. Folderen beskriver regler og proces i forbindelse med henholdsvis besigtigelses- og ekspropriationsforretning, klageadgang m.m.

EKSPPROPRIATIONSKOMMISSIONEN

- Foretager besigtigelses- og ekspropriationsforretninger og indkalder til disse.
- Træffer som uvildig instans beslutning om, hvorvidt Banedanmarks løsningsforslag kan vedtages.
- Kan på besigtigelsesforretningen kræve, at Banedanmark foretager yderligere undersøgelser af den forelagte løsning.
- Beslutter, om der skal gives erstatning til lodsejer og fastsætter størrelsen på en eventuel erstatning.
- Træffer beslutning om ekspropriationens omfang på den enkelte ejendom.

Banedanmark

Amerika Plads 15

DK 2100 København Ø

www.banedanmark.dk